

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 32.000

Letna inozemstvo Lir 50.000

Letna inozemstvo, USA dol. 35

Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 39 (1968)

Gorica - četrtek, 8. oktobra 1987 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Sveta gora: čaka vse in vse sprejema Začela se je sedma sinoda škofov Je bilo res potrebno?

Podoba svetogorske Matere božje (Foto Angelo Nemeč, Kromberk pri Novi Gorici; z avtorjevim dovoljenjem)

Na cesti iz Mirna v Vrtojbo sem ustavljal avtomobile, da bi me kdo peljal. Sprejel me je neki voznik kombija. Ko sem mu povedal, da grem na Sveto goro, je rekel, da že več let ni romal tja gor. Iz njegovih besed in naglasa sem sklepal, da mu je žal, ker je romanje opustil. Takih ljudi je veliko. Opustili so romanje, a srce jih še vedno vleče na ta sveti kraj. Prihajali bi, ko ne bi bilo, toliko težav. Ko bi šli vsi, bi šli tudi oni. Drugi bi jih potegnili s seboj, kot narasla reka odnese vse, kar doseže.

Ohranjajo pa božjo pot dosledni ljudje. Ti se ne menijo preveč za razne težave, pač pa odkrivajo znamenja časov in se po njih ravnaajo. To so ljudje dobre, blage volje. Voljni postajajo ob spoznavanju svoje lastne slabosti, nemoči in nezmožnosti, ob spoznavanju svojih lastnih napak in grehov. Božja beseda in Jezus osebno, najmočnejše znamenje vseh časov, jim odpira oči, da spoznavaajo, kako je vsako človeško srce včasih tudi trdo in neusmiljeno, krivično in breobzirno.

BOŽJA ZAMISEL IN NASA STVARNOST

Pred Bogom se nihče ne more hvaliti, nihče se povelčevati. Tako smo vsi ljudje božji sodelavci, ki naj z božjimi darovi izkazujejo božjo dobroto. Cerkev na Sveti gori — Marijin dom — sprejema vse ljudi, ki z dobro voljo pridejo, in jih razsvetljuje, da so še več kot sodelavci, da so tudi božji sinovi in hčere ter vsi ena družina.

Toda naša stvarnost se bridko razlikuje od te zamisli. Ne moremo se veseliti kot ena družina. V življenju ne čutimo, da smo si vsi bratje in sestre. Pritožujemo se, da močnejši vedno kršijo naše človeške pravice. Življenjska vprašanja nas težijo in se nam zdijo neresljiva. Ko bi bili v težavah sami sebi prepuščeni, bi res bilo brezupno. Kako nas že prijazna in tolažilna ali spodbudna beseda svojcev, znancev ali prijateljev okrepi in pozivi!

Se veliko, veliko več moči in upanja nam zbuja božja Mati Marija, ki nam je prav po domače, v našem slovenskem jeziku naročila: »Prosimo milosti!« Svetogorska božja pot po Marijini besedi približa dejstvo, da je rešitev vsakemu človeku zagotovljena, da bo popoln življenjski

Pročelje božjepotne cerkve na Sveti gori (682 m)

uspeh vsak dosegel. Potem se je vredno truditi za pravico in mir, razumevanje in slovo, pomoč in razvoj, za spoznanje in spravo med vsemi ljudmi.

LUČ IZ SVETOGORSKEGA ZVONIKA

V Marijinem letu sedaj sveti ponoči v svetogorskem zvoniku luč, vidna daleč na vse strani. Ta svetloba iz Marijinega doma sveti tudi v našo zavest: Vsi smo bratje in sestre, vsi ena božja družina. Vse tudi čaka sreča, nikomur se ji ni treba odpovedati. Nismo uklenjeni v slepo usodo naravnih zakonov ali človeške samovolje, ampak smo v božjih rokah, ki jim ukazovati res ne moremo, a delajo vse iz ljubezni.

T. F.

Protest „Nove revije“ proti admiralu Mamulu

Admiral Branko Mamula je na 9. seji komiteja Zveze komunistov Jugoslavije v jugoslovanski ljudski armadi označil »Nove revije« kot enega najhujših sovražnikov armade, s tem pa tudi Jugoslavije v celoti ter revijo izenačil z afero Agrokomec in ubojem vojakov v Paraćinu. Za Mamula pisanje te revije ni samo politični zločin, ampak že zločinska dejavnost.

Sodelavci »Nove revije« so na to obtožbo odgovorili z odprtim pismom, ki ga je objavilo ljubljansko »Delo« v torek 29. septembra. Pri tem pravijo, da so kot intelektualci dolžni kritično ocenjevati sedanjo družbeno stvarnost, vključno armado, to pa še ni znamenje sovražnosti, ampak obratno — znamenje skrbi za usodo družbe, v kateri se živi. Če je jugoslovanska vojska res ljudska armada, kot pravi njeno ime, potem mora tudi odgovarjati ljudstvu, oz. pristati na javno kritiko in kontrolo. Admiral Mamula si je, ko je brez kakega sodnega postopka izrekel sodbo o »Nove reviji«, prisvojil pristojnost pravosodnih organov, ki do sedaj proti reviji še niso ukrepali in je zato leta pred zakonom čista.

Obenem vzbuja Mamulovo ravnanje globoko zaskrbljenost glede političnih ambicij, ki jih ima JLA. Prvič to pot je napadalo posegla v javne razprave in ožigonsala resnične in namišljene težave, resnične in izmišljene sovražnike. S tem je vojska presegla okvire svojih ustavnih pristojnosti. Če je res ljudska armada, se mora podrediti organom civilne ljudske oblasti, in prvi vrsti jugoslovanski zvezni skupščini.

Napad Mamule na revijo ima verjetno svoj izvor v članku Viktorja Blažiča »Država na dražbi«, ki je izšel v »Nove revije« št. 61-62 in v katerem pisec pobija stališče nekoga Marka Milivojevića v glasilu londonskega Inštituta za strateške raziskave. Slednji je namreč zapisal, da je vojska v Jugoslaviji edina sila, ki je še sposobna ohraniti Jugoslavijo, zato naj bi Zahod v primeru puča tega podprl zaradi svojih lastnih strateških interesov. Blažič tako pisanje označuje za paštno.

Blažič je svoj članek napisal tudi v zvezi z razgovorom predsednika zvezne vlade Branka Mikulića v hamburškem listu »Der Spiegel«, kjer je Mikulić napovedal v boju zoper krizo uporabo vseh možnih sred-

Od zadnjega vatikanskega koncila je bilo že šest rednih škofovskih sinod in dve izredni. Zadnja izredna je bila leta 1985, redna pa leta 1983.

Letošnja sinoda, ki se je pričela v četrtek 1. oktobra v Vatikanu in bo trajala ves mesec, se bo bavila o poklicanosti in poslanstvu laikov v Cerkvi in svetu. Razprave bodo najprej plenarne, nato pa v delovnih skupinah. Iz tega bo nato nastal zaključni dokument.

Kot predsednike delegate je papež imenoval predsednika papeškega sveta za laike kardinala Eduarda Pironia (Argentince furlanskega rodu), velikega škofa ukrajinske Cerkve Myroslava Ivana Lubachivskega in vietnamskega nadškofa iz Hanoja kardinala Trin van Cana. Ker ta ni prišel, ga je sv. oče nadomestil s filipinskim kardinalom Jaime Vidalom. Naloga predsednikov je, da v papeževem imenu presegajo plenarnim zasedanjem. Poročevalec (relator) na sinodi je črnski kardinal Hyacinthe Thiandoum, nadškof iz Dakarija (država Senegal), posebni tajnik pa Piere Eyt, nadškof koadjutor v Bordeauxu.

Trideset članov sinode je papež sam določil, drugi so predstavniki škofovskih konferenc. Imenoval je tudi tri prelate, ki niso škofje, za člane sinode. So to ordinarij katoličanov bizantinskega obreda iz Prešova na Slovaškem Jan Hirka, voditelj Opus Dei Alvaro del Portillo in

duhovni voditelj »Comunione e Liberazione« Luigi Giussani.

V CERKVI SV. PETRA

Laičnih opazovalcev je šestdeset. V otvoritvenem govoru med koncelebrirano sv. mašo v baziliki sv. Petra (38 kardinalov, štirje patriarhi, 158 škofov in 56 duhovnikov) je sv. oče poudaril, da prisotni laiki predstavljajo ves laikat Cerkve: so družinski očetje in matere, člani pastoralnih svetov, združenj in duhovnih gibanj, gospodarstveniki, politiki, vzgojitelji, inženirji, katehisti, osebe iz sveta kulture, dela in industrije, iz mesta in z dežele, vsi pa prihajajo s svojim pričevanjem. Navzoče je pozval, naj ne iščejo sebe, ampak korist drugih.

Pri maši so laiki prebrali obe berili in oblikovali šest prošelj v šestih jezikih (nemškem, italijanskem, korejskem, hindujskem, portugalskem in arabskem), evangelij pa je prebral stalni diakon Walter Sweeney iz ZDA.

PRVA POROČILA

Popoldne prvega dne so govorili za zaprtimi vrati glavni tajnik Ian Schotte, ki je opisal obdobje od zadnje redne sinode, kardinal Bernardin Gantin, ki je govoril o pravnem položaju škofovskih konferenc in prefekt Kongregacije za verski nauk Joseph Ratzinger, ki je napovedal novi katekizem za vso Cerkev za leto 1990. Po tem katekizmu bodo morali biti naravnani vsi krajevni katekizmi, kar velja tudi za holandskega in francoskega, ki se ne zdita čisto pravoverni. Imel bo tri dele: resnice, ki jih je treba verovati, zakramenti in zapovedi.

V petek 2. septembra se je zasedanje začelo z uradnim poročilom kardinala Thiandouma iz Dakarija. Ker nečlani sinode nimajo pristopa, vesti le pronicejo. Tako se je zvedelo, da je rektor papeške univerze Urbaniana v Rimu Saraiva Martins poročal o sprejemu papeškega dokumenta o zakramentu sprave »Reconciliation et poenitentia«. V razpravo je poseglo kar 21 sinodalnih očetov. Ugotovljeno je bilo, da tisti, ki se spovedujejo, spoved resneje jemljejo, premnogi pa jo še bolj opuščajo. Temu botruje duh uživanja, odsotnost občutka krivde, pomankljiva verska vzgoja in mnenje, da je dovolj pokesati se pred Bogom, pa je greh odpuščjen. Münchenski nadškof kardinal Wetter in bombayski nadškof Pimenta iz Indije sta k temu dodala, da se opuščanje osebne spovedi širi tudi med duhovniki.

NOVI BLAZENI IZ SKAVTSKIH VRST

V soboto 3. septembra na večer so se vsi udeleženci sinode zbrali v cerkvi sv. Petra ki molitvi sv. rožnega venca za uspeh sinode, ki se ga je udeležil tudi sv. oče, naslednji dan pa je bil razglašen za blaženega Marcel Calló, ki je izšel iz vrst francoskih skavtov in žosistov (delavske katol. akcije).

Pri 22 letih je odšel leta 1943 za svojimi rojaki, ki so delali v nacistični Nemčiji, da bi jih versko okrepil. Zanje je organiziral bogoslužje, odrske nastope, nogometne skupine, obiskoval bolne, dokler ga ni 19. aprila 1944 skupaj z 11 žosisti aretirala policija, češ da so preveč katoliški. Dejansko pa so oblasti sumile, da so povezani s podtalnim gibanjem proti nacizmu. Vsi so bili odpeljani v kazensko taborišče Flossenbürg, 18. oktobra 1944 pa je bil Marcel od njih ločen in prepeljan v zloglasno taborišče Mauthausen, kjer je počasi shiral in umrl 9. marca 1945.

Tako so dobili krščanski laiki novega svetnika, katoliški skavti pa svojega zavetnika. Upravičeno so se zato zbrali pretoklo nedeljo skavti iz Francije, Nemčije in Avstrije, da prisostvujejo razglasitvi za blaženega prvega iz svojih vrst. Tudi slovenski skavti naj bi v njem imeli svojega vzornika!

J. K.

Bojne ladje italijanske mornarice so že prišle do cilja: Perzijskega zaliva. Arabci ga kličejo za Arabskega, tisti ki se ne enim ne drugim načejo zameriti, pa mu pravijo enostavno Zaliv. Med njimi Jugoslavija.

To plovbo v nevarne vode so v vladnih krogih skušali opravičiti kot mirovno poslanstvo. Pa mora biti res čuden ta mir, da potrebuje za svoje vzdrževanje in obrambo bojnih ladij, ki kot znano ne prevažajo čokolade in zdravil, ampak oborožene ljudi in oborožena plovila.

Ne daj Bog, da bi se klic preteklih dni: »Moramo ohraniti spoštovanje pred drugimi!« sprevrgel v kako obstreljevanje v spopad zapletenih strani ali pa potopitev zaradi nastavljenih min, ki jih je Italija izdelala in poslala v Zaliv.

Politiki so torej zmagali v prvem krogu, pri čemer so se morali zateči k zapuenci v parlamentu, kajti opravičeno so se lahko bali, da bi se tajno glasovanje obrnilo proti njim. Seveda oni niso izpostavljeni tveganju; to so preložili na moštvo ladij. Ti so odšli neznanu usodi naproti. Se bodo vrnili vsi?

Dejansko so bila sredstva in načini, da se nudi mir trpečemu Srednjemu vzhodu, vse drugačni. Treba bi bilo le že v začetku onemogočiti trgovino z orožjem, čeprav je bila visoko donosna in še povezana z razpečevanjem mamil.

Mnogi so že svoj čas udarili plat zvona s tem v zvezi, kot n. pr. pogumni sodnik Palermo v Trentu, ki je odkril povezavo med obojno trgovino. Toda ko bi moral priti na dan z imeni, je bil nagloma prestavljen, kar na Sicilijo. Tam naj bi mu mafija zadala smrtni udarec. Res je bil nanj izvršen atentat, Mož se je sicer čudežno rešil, a od takrat miruje. Opomin je dobro razumel.

Ali primer p. Zanotellija, ki je v misijonskem listu »Nigrizia« neprestano tolkel po prodajanju orožja nerazvitim. Postal je nadležen visokim krogom v Italiji in ti so dosegli, da so ga predstojniki prestavili v Afriko.

Tako se trgovina smrti nadaljuje. Naviden je tisti, ki upa na prepoved takega trgovanja ali da se ga ustavi. Rajši se postopa takole: zapre se hlev, ko so volje že ušli. In tako bo žal še naprej. Res, ubogi mir, ki ga vsi opevajo, a nihče odgovornih ne brani.

(G. C. v tedniku »Il segno«, Bolzano)

Craxi brani konkordat s Cerkvijo

Socialistični voditelj Craxi je spet naredil eno tistih potez, ki spravlja v zadrego Krščansko demokracijo: med tem ko je slednja pokazala glede pouka verouka popustljivo stališče in ga bila pripravljena postaviti ob rob učnih ur, kar velja zlasti za ministra za šolstvo Gallonija (zaradi česar je prejel vrsto pohval s strani laicističnih strank), je pa Craxi odločno nastopil v obrambo konkordata. Vse je izvenlo nekako tako: Cerkev se lahko bolj zanese na socialiste kot demokristjane, zato naj odpadejo s strani Cerkve pomisleki, da kristjan voli socialiste.

Craxi je dejal, da mora poučevanje verouka potekati med rednimi učnimi urami, ne sme se ga izrinjati na rob, obenem pa sprejeti tudi ustrezne ukrepe za tiste, ki se verouka ne učijo. Konkordat namreč ne stavi laičnosti in vernosti druge proti drugi, ampak teži po solidarnosti za podvig človeka in blagor italijanske družbe. Socialistični voditelj je še dodal, da ozkoglednost in zaostrovanje polemike ne koristita v ničemer svetni in duhovni rasti Italije.

En duhovnik na 300 prebivalcev

S tem se ponaša otok Malta, ki šteje dve škofiji z 82 župnijami. Obstaja 5 malih semenišč z 800 gojenci in deset velikih (dve škofijski in osem redovnih) s 122 bogoslovci. Redovnih bratov je 119, redovnic pa 1.467. In vse to za 322.000 prebivalcev na otoku!

Trikokrat begunka

Milostna podoba svetogorske Matere božje se dne 8.4.1951 vrača na Skalnico

O Mariji iz Nazareta poroča evangelij, da je po rojstvu Jezusovem morala v begunstvo v Egipt. Svetogorska Mati božja pa je morala trikrat v begunstvo.

Prvič se je to zgodilo za časa cesarja Jožefa II. Ta cesar je menil, da so božje poti ljudem nekoristne. Zato jih je veliko zatrl. Ta usoda je zadela tudi svetogorsko Marijino božjo pot. Leta 1786 so samostan zaprli, cerkev celo odkrili in vse premoženje prodali na dražbi, Marijino podobo pa prenesli v goriško stolnico. Toda cesar Jožef II. je kmalu umrl in njegov naslednik je številne njegove ukrepe preklical; tudi ukinjev božje poti na Sv. gori. Cerkev so obnovili in Marijino podobo znova prenesli v njeno svetišče leta 1793.

Toda nad Sv. goro je prihula nova še hujša nevihta leta 1915. Dne 24. maja tega leta je Italija napovedala vojno avstroogrski monarhiji in Sv. gora se je takoj znašla v neposrednem zaledju fronte, ki je tekla po Sabotinu in na Kuku ter Vodicah zahodno od Sv. gore. Patri so Marijino podobo rešili tako, da so jo prenesli v Ljubljano v cerkev sv. Cirila in Metoda za Bežigradom in pozneje k frančiškonom ob Tromostovju. Tu so med prvo svetovno vojno primorski begunci iskali tolažbe in pomoči pri svetogorski Begunki. Vojna se je končala, svetišče na Sveti gori so za silo popravili in Marijina podoba se je leta 1922 znova vrnila v Gorico in iz Gorice v slovesni procesiji na Sveto goro.

Prišla je še tretja nevihta leta 1943. V mesecu septembru je Italija kapitulirala, Nemci so zasedli Gorico, v okolici so gospodarili partizani. Svetogorsko svetišče je bilo znova v nevarnosti. Vsled tega so patri dne 21. septembra prenesli milostno podobo najprej v Ajdovščino, nato še v druge vipavske župnije, nazadnje na Kostanjevico pri Gorici.

Junija 1947 bi jo morali slovesno prenesti iz goriške stolnice na Sv. goro. Toda v noči od 6. na 7. junij je podoba izgnila iz stolnice. Pozneje se je zvedelo, da so jo skrili v Vatikanu. Kdo jo je odnesel? Tisti, ki so one dni širili po Gorici glas: »La Madonna non deve andare dai comunisti!« V Vatikanu so bili bolj pametni in so čez čas izročili podobo v varstvo šolskim sestram, ki so takrat imele hišo in kapelo na via dei Colli v Rimu.

Toda apostolski administrator prelat Michael Toroš je zahteval, naj se Marijina podoba vrne v svoj kraj, to je na Sveto goro. To se je res zgodilo dne 8. aprila 1951. Takratne stalinistične oblasti so sicer nagajale, kljub temu se je v procesiji in na gori zbrala ogromna množica vernikov. Tako se je Marija v tretje vrnila na svoj dom. Uresničilo se je, kar je zapisano na pročelju njene bazilike: »Ego autem steti in monte sicut prius«. »Jaz pa sem ostala na gori kot prej.«

»Molitev jetnice«

Staro izročilo pravi, da se je na Skalnici (Sv. gori) prikazala Mati božja pastirici Urški iz Grgarja in ji naročila, naj na gori sezidajo cerkev. Ljudje so Urško poslušali in začeli graditi cerkvico. To pa ni bilo pogodu tedanjim oblastnikom v Solkanu in Gorici. Urško so zaprli in jo zasliševali.

Ob tem dogodku se je zamislil p. Pavel Krajnik, ki že veliko let z drugimi patri skrbi za svetogorsko svetišče. Ob sedanjem Marijinem letu je sestavil molitve za devetdnevno v čast Materi božji in dal knjižici naslov »Molitev jetnice«. Za vsak dan devetdnevne je posebna molitev, ki se začneja z Urško v zaporu; npr. »Tema je v ječi, kamor so pahnili Urško... Zatohel zrak in smrad duši Urško...« Ob pogledu na Urško razprede bogoljubno misel, ki se konča z molitvijo k Mariji Devici; npr. »Marija, ti si premišljevala božja dela v svojem srcu, vodi nas z božjo ljubeznijo pri delu in trpljenju« (Šesti dan).

Knjižica je ilustrirana in so za vsak dan dodana pisemca romarjev, ki se Ma-

riji priporočajo, tri so v italijanskem jeziku, pet v slovenskem in ena v hrvaščini. S temi pisemci je avtor hotel izpričati, da je Sv. gora božja pot za vse vernike bližnjih dežel, ki so radi tja romali in romajo. Knjižico krasijo tudi barvne reprodukcije Marije svetogorske, Urške pred sodniki in druge. Dodani so še glavni zgodovinski podatki o svetogorskem svetišču.

Knjižica se dobi na Sv. gori. Romarji naj bi si jo oskrbeli in doma opravljali devetdnevno v tem Marijinem letu.

Mogočni zvonik svetogorskega svetišča, visok 45 m; štirje zvonovi, ki so v njem, tehtajo skupno 11.113 kg

Izredno huda politična izbira

Iz osnutka finančnega zakona, državnega proračuna za leto 1988 in triletnega finančnega načrta izhaja, da je vlada črtala tudi postavko s kritjem finančnih potreb slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji.

To je posledica splošne proračunske politike, ki je močno prizadela tudi krajevne uprave in družbene storitve nasploh, vendar nas ne bo nihče prepričal, da lahko reši probleme svojega primanjkljaja (več kot sto tisoč milijard) s črtanjem nepomembne vsote, 33 milijard za tri leta. Ko je parlament na pobudo sen. Jelke Grbec pred nekaj leti vključil v finančni zakon to postavko, je s tem nekako poudaril, da bo v teku zakonodajne dobe izpolnil ustavno in mednarodno obveznost o zakonski zaščiti naših pravic.

Letošnje črtanje postavke je izredno huda politična izbira, kateri se morajo upreti vsi slovenski in italijanski demokrati. Vendar bo vse naše prizadevanje bob ob steno, če ne bo ustreznega pritiska in če tudi politične sile ne bodo prevzele svojih odgovornosti. Potrebno je, da se nemudoma obnovi akcijska enotnost naše manjšine. Ne moremo si privoščiti, da bi Travnik ostal le prijeten spomin, ko nam vlada jemlje celo pravico do upanja.

Prišepetavajo nam, naj se sprijaznimo s politiko posamičnih mašlinih ukrepov. Taka politika utegne izčrpati našo skupnost in pospešiti procese razkrajanja ter asimilacije, še najbolj pa lahko prizadene tiste, ki nimajo ničesar: Slovence v videmski pokrajini.

V Lhasi, glavnem mestu od Kitajcev okupiranega Tibeta, je prišlo ob 36. letnici vdora kitajskih čet na tibetansko ozemlje da hudih protivladnih demonstracij, ki se še vedno ponavljajo. Demonstranti so zažgali bližnjo policijsko postajo in uničili pet policijskih vozil. Neznanci pa so po vsem ozemlju razobesili lepake, na katerih je rečeno, da so leta 1959 med vdorom v Tibet in med krvavim zatrtjem odpora ubili milijon Tibetancev. V obdobju kitajske zasedbe naj bi bilo uničenih kar šest tisoč tibetanskih templjev in samostanov.

Primorski dnevi na Koroškem

V organizaciji Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Slovenske prosvete iz Trsta, društva »Studenci« iz Benečije in Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice bodo potekali od 11. do 18. oktobra v raznih krajih Koroške III. Primorski dnevi s sledečim programom:

Nedelja 11. okt. ob 14.30: Kulturna prirediteljev »Slovinci iz videmske pokrajine«. Nastopajo ansambel SSS iz Čedad, Kulturna skupina iz Rezije, Mladinski zbor »Ojsternik« iz Ukev (Kanalska dolina) v kulturnem domu na Ziljski Bistrici. Soprireditelj: SPD »Zila« na Ziljski Bistrici.

Nedelja 11. okt. ob 19.30: Gledališka predstava »Veriga« F. S. Finžgarja v farni dvorani v Šmihelu; gostuje igralska skupina PD iz Steverjana. Soprireditelj KPD v Šmihelu.

Ponedeljek 12. okt. ob 18.10: ORF-slovenski oddelek: oddaja v živo o Slovencih v Italiji.

Ponedeljek 12. okt. ob 19.30: Odprtje dokumentarne razstave Slovencev iz Benečije, Rezije in Kanalske doline pod naslovom »Slovinci tam za goro« v avli Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

Sreda 14. okt. ob 19. uri: Okrogla miza na temo »Gospodarsko stanje v zamejstvu« - diskusija s koroškimi in primorskimi gospodarstveniki v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v Celovcu. Soprireditelj: Narodni svet koroških Slovencev.

Petek 19. okt. dopoldne: Srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem in pesnico Ljubko Sorli v Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu in v Strokovni šoli za goškovarske poklice v St. Petru pri St. Jakobu.

Sobota 17. in nedelja 18. okt.: Srečanje občinskih odbornikov Slovenske skupnosti na Primorskem in zastopnikov Kluba slovenskih občinskih odbornikov. Prireditelj: Klub slovenskih občinskih odbornikov.

Sobota 17. in nedelja 18. okt.: Srečanje madine iz Primorske in Koroške v Celovcu in St. Jakobu v Rožu. Soprireditelj: Katoliška mladina.

Nedelja 18. okt. ob 14.30: »Devin se predstavlja« - prikaz šeg in navad tega kraja. Nastopajo: dekliski zbor Devin in Fantje izpod Grmade v farnem domu v Selah. Soprireditelj: KPD »Planina« v Selah.

Zborovanje slavistov v Bohinju

Slavistično društvo Slovenije je svoje vsakoletno strokovno zborovanje priredilo letos v Bohinjski Bistrici. V dneih 1., 2. in 3. oktobra 1987 so slavisti iz vse Slovenije in kakih 20 iz zamejstva, predvsem s Tržaškega, poslušali nad 30 referatov. Predavatelji so bili večidel iz ljubljanske univerze, nekateri tudi s Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na slavnostnem začetku so številne udeležence med drugim pozdravili predsednik Slavističnega društva Aleksander Skaza, Bratko Kreft in Ciril Zlobec.

Nekateri referati so bili uokvirjeni v bohinjki svet: o Mencingerjevem pripovedništvu, o Janezu Jalnu, o Krstu pri Savici, o bohinjškem govoru. Več jih je bilo posvečenih jezikoslovnim vprašanjem in didaktiki slovenskega jezika, nekaj pa obdobju baroka in slovenskim književnostim. Govor je bil še o Valentinu Vodniku kot prvem političnem pesniku slovenstva in o dramatik Gregorja Strmiše. Naše nekdanje razmere je pobjlize zadeval prispevek o italijanizaciji slovenskih primkov med vojnama.

Posebej naj omenimo, da je na letošnjem zborovanju sodelovalo tudi pet Goričanov in Tržačanov. Govorili so: Lojzka Bratuž (Slovenske pridige prvega goriškega nadškofa K. M. Attemsa), Marija Pirjevec (Italijanska romantika v korespondenci Savio-Čop), Duško Jelinčič (Dileme planinskega pisanja), Marija Češut (Primorski slovenski biografski leksikon) in Janez Povše (Zora Saksida - poezija neke usode). Glede na novost obravnavane tematike so omenjeni referati zbudili zanimanje. Tudi sicer je treba poudariti, da so bili vsi udeleženci iz zamejstva deležni pozornosti in toplih pozdravnih besed.

Tovrstno zborovanje je vsako leto povezano z občnim zborom. Na letošnjem sta prišli do izraza zaskrbljenost za usodo slovensčine, ogrožene v sami domovini, in vrsta problemov, ki se v tej zvezi pojavljajo v slovenskem svetu. Za novega predsednika Slavističnega društva Slovenije je bil izvoljen Jože Toporišič. Že na začetku je občni zbor pozdravil Janez Povše, predsednik tržaškega Slavističnega društva. To društvo sega s svojim delovanjem tudi na Goriško, zadnje čase pa navezuje stike z Benečijo.

Tretji dan zborovanja je bil za popoldne napovedan izlet v bohinjko okolico, za pogumnejše pa celo vzpon na Triglav.

Razblinjene utvare

V jugoslovanske razmere v družbenem delu gospodarstva se vedno bolj vriva mnenje, da kdor je pošten, je neumen, kdor dela, je prismojen, beseda je zgolj beseda, obljuba je prazna, kdor ima, mu je treba vzeti, lastnina je nelastnina.

V takih razmerah se okoriščajo lopovi z belimi ovratniki in nekakšnimi knjižicami. Med ljudi pošiljajo obsežne, napihnjene in puhle resolucije, obljube brez kritja. Če pa so obljube že pokrite, jih država ne pokrije z denarjem, zbranim od ljudi, kot vsaka druga poštna država, temveč ljudem denar potuhneno ukrade prek izdajanja denarja. Ob taki državi ni čudno, da so si veliki družbeni ali ekonomski sistemi znotraj nje začeli dovoljevati podobne stvari: Feni, Obrovac itd. so samo drugačna oblika istega pojva kot je Agrokomerc.

Postavlja se vprašanje, ali ima Narodna banka Jugoslavije ustavno pravico, da kviri jugoslovanski denar, in ali ima jugoslovanska vlada pravico, da razdeljuje nekakšne materialne koristi, za katere ni preskrbela na legalen način denarja in s tem kviri naše gospodarstvo. Radikalen preokret v gledanju na gospodarski sistem v socialističnih državah je nujno potreben. (Iz Naših razgledov. št. 17)

Streli na koroškega glavarja Wagnerja

Leopold Wagner je že več obdobj deželni glavar Koroške. Čeprav socialist, krepko podpira vse akcije protislovenskih nestrncev, tako tudi zadnje zoper sedanjo dvojezično šolsko ureditev. V torek 6. t. m. je postal žrtev atentata, ki pa ni imel političnega značaja. Njegov sošolec, 60-letni Franz Rieser, učitelj iz Borovelj, je na slavnostni večerji v Volkshellerju v Celovcu ob praznovanju 40-letnice gimnazijske mature streljal nanj in ga zadel v trebuh. Wagnerja so takoj operirali in naj bi že bil iz smrtne nevarnosti. Vzrok atentata naj bi bila osebna zamera, ker Rieser ni postal šolski ravnatelj.

Romanja se ne smejo spremiti v politične shode

V nedeljo, 20. septembra, se je zbralo na velikem delavskem romanju v Censtohovi 100.000 delavcev, med njimi tudi Nobelov nagradjenec za mir in voditelj prepovedanega sindikata Solidarnost Lech Walensa in nekateri drugi voditelji tega sindikata. Množica je vedno znova klicala »Solidarność« in na transparentih je bilo mogoče prebrati tudi politična gesla.

Opat pavlinskega samostana na Jasni gori pa je obžaloval, da se politične zahteve namesto v parlament prinašajo na verske prireditve. Poudaril je, da misel razrednega boja ne sestavlja dela poljske dediščine, krščanska misel je ljubezen.

Iz Slovenije

Slavja v Vipavskem Križu

Kapucinski samostan v Križu na Vipavskem slavi 350-letnico ustanovitve. Pred 350 leti ga je namreč prikliral v življenje grof Attems, gospodar Vipavskega Križa in še mnogih drugih posestev na Goriškem. Ta jubilej hočejo kapucini v Vipavskem Križu slovesno obhajati, tako z verskimi kot kulturnimi pobudami. Za kulturne pobude so poklicali na pomoč tudi SZDL iz Ajdovščine, saj je na vabilih poleg kapucinskega samostana prikazana kot organizator tudi SZDL. Spored slavja bo naslednji:

Cetrtak, 8. oktobra ob 19. uri. Samostanska cerkev: predavanje dr. Fr. Kralja o zgodovini Vipavskega Križa in samostana. Nastop moškega zbora iz Vipavskega Križa.

Petek, 9. oktobra ob 19. uri. Kapucinski samostan: Odprtje samostanske knjižnice ter razstava del iz likovne zapuščine samostana. Koncert Tria Lorenz.

Sobota, 10. oktobra ob 19. uri. Kapucinski samostan: Pridige Janeza Svetokriškega; izvaja gledališki igralec J. Zupan. Nastop ansambla Gallus Consort iz Trsta.

Nedelja 11. oktobra. V samostanski cerkvi ob 15. uri zahvalna molitvena ura; ob 16. uri somaševanje, ki ga bo vodil škof Janez Jenko. Po maši blagoslovitev obnovljenega samostana. Ob 18. uri v župnijski cerkvi koncert Slovenskega okteta.

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Papež Pavel Janez II. je preteklo nedeljo poleg francoskega delavca in skavta Marcela Calló, o čemer poročamo na drugem mestu, razglasil za blaženi tudi dve dekleti, ki sta branili svojo nedotaknjenost in bili pri tem umorjeni. Ena je Pierina Morosini, stara 26 let, umorjena 4. aprila 1957 v kraju Cedrina di Fiobbio (Bergamo), druga pa 16 letna Antonija Mesina (sestrčina proslulega sardskega razbojnika Graziana Mesina), ki je bila umorjena 17. maja 1935 v Lollove blizu Nuora na Sardiniji.

■ Avstrijski socialisti so doživeli nov neuspeh. Na deželnih volitvah na Gradiškem (Burgenland), kjer živita tudi močna hrvaška in madžarska manjšina, so po 21 letih nespornega vladanja izgubili absolutno večino. Sicer so še vedno prva stranka, a so nazadovovali za tri sedeže. Prej so jih imeli 20, sedaj 17, v odstotkih so padli od 53,2 na 47,3. Njihovi stalni tekmeči Ljudska stranka so ohranili dosežanih 16 sedežev (41,5%), stranka svobodnjakov (liberalci) pa je porasla od 4,4 na 7,3% in si zagotovila tri sedeže. Zeleni so z 2,2% osatli praznih rok. Predsednik dežele Theodor Kery, na oblasti od 1966, je že odstopil. V prihodnje sta možni dve povezavi: Ljudske stranke z liberalci ali socialistov z Ljudsko stranko, kot je to na zvezni ravni.

■ Ida Nudel, 55 letna judovska aktivistka, si je od leta 1971 prizadevala, da bi ji sovjetske oblasti izdale potni list za izselitev v Izrael, a zaman. Leta 1978 je na oknu svojega stanovanja razobesila napis, KGB (tajna policija), daj mi dovoljenje za odhod v Izrael! Zaradi tega dejanja je bila obsojena na štiri leta pregona v Sibirijo, po izpustitvi pa je živela pod nadzorstvom v moldavskem mestu Benderly. Njena borba za odhod iz SZ je našla odmev tudi med filmskimi režiserji. Tako je bil izdelan film o njenem prizadevanju za doseg svobodnega sveta pod naslovom »Zbogom, Moskva!« Te dni pa je Ida Nudel po 16 letih prejela dovoljenje, da zapusti državo.

■ Nobelov nagradjenec in bivši sovjetski oporečnik Saharov je bil povabljen s strani francoske vlade, da se 5. oktoba udeleži prenosa posmrtnih ostankov Reneja

Cassina, glavnega oblikovalca »Splošne listine človekovih pravic« v pariški Panteon. Sovjetske oblasti pa so Saharovu odbile dovoljenje za izhod v tujino, češ da je v posesti državnih tajnosti. Sam Saharov je prepričan, da Gorbačov o tem ni bil obveščen.

■ Hud potres v jakosti 6,1 po Richterjevi lestvici je v četrtek 1. oktobra prizadel Kalifornijo (ZDA). Središče potresa je bilo 15 km južno od Los Angelesa. Bil je to po potresu 9. februarja 1971, ki je prav tako prizadel Kalifornijo, po moči največji potres. Zadnji potres je terjal kakih 200 ranjenih, ob življenje je bilo šest oseb, uničenih 20 zgradb, premnoga poslopja na območju Los Angelesa pa so ostala bolj ali manj poškodovana. Škoda bi bila seveda še večja, če bi stavbe ne bile zgrajene s protipotresno tehniko. Preteklo nedeljo je prebivalstvo doživelo še nov preplah, ker je potresni sunek imel moč 5,5 pa Richterju, vendar trdijo strokovnjaki, da gre to pot za umirjanje potresa.

■ »La Prensa«, najbolj ugleden dnevnik v Nikaragvi, znan po svojih demokratičnih stališčih, zaradi česar so pred 15 meseci sandinistične oblasti prepovedale njegovo izdajanje, je 1. oktobra spet izšel. Kot je razvidno iz bojevitelga uvodnika, bo list še naprej zagovarjal amnistijo in podpiral Cerkev v njenih prizadevanjih za narodno spravo. »Tako diktatura generala Somoza«, piše »La Prensa«, »kot sedanji sandinistični režim sta se omadeževala z nasiljem nad prebivalstvom, zato je treba obojne vključiti v amnistijo, če se hoče doseči resnična sprava.«

Neupogljivi borec za pravice ukrajinskih katoličanov

Josyp Terelja, veliki borec za človekove pravice v Ukrajini, je končno dobil dovoljenje za potovanje v tujino. Z ženo in tremi otroki se je ustavlil najprej na Nizozemskem. Odtod je šel v Rim na kongres ukrajinskih katoliških laikov in poročal o prizadevanjih, da bi grškokatoliška Cerkev v Ukrajini mogla spet javno delovati. Terelja je predsedel v raznih sovjetskih zaporih 21 let in je bil šele letos spuščen na svobodo.

Misijonska nedelja

Svetovna misijonska nedelja bo letos 18. oktobra. Po vseh cerkvah se bodo pobirali darovi za misijone. Pri slovenskih mašah se bo delila brošura Misijonska nedelja 1987. Popoldne ob 15. uri bo pri Sv. Ivanu molitvena ura za misijone. Misijonska prireditev pa bo v nedeljo 25. oktobra ob 16. uri v Katoliškem domu, združena s srečolovom za misijone.

Na misijonsko nedeljo bo po molitvi pri Sv. Ivanu ob 16. uri g. Vinko Zaletel predaval v bivšem Centralnem semenišču barvne diapozitive o slovenskih misijonarjih.

Dušne pastirje prosimo, da do ponedeljka 12. oktobra opoldne sporočijo morebitno spremembo v številu izvodov »Misijonske nedelje«, ki jih želijo prejeti. Tudi obojnice za Misijonsko nedeljo so na voljo na upravi Katoliškega glasa.

Sv. Ivan

V soboto pred praznikom sv. Frančiška Asiškega, 3. oktobra, so verniki Sv. Ivana pred večerno mašo čestitali msgr. dr. Fr. Močniku za njegovo 80-letnico in voščili za njegov god. Voščila je izrekel Mauro Lehan. Verniki so cerkev od kraja napolnili, na koro je pel zbor, sestavljen iz pevki in pevcev goriškega mesta. Msgr. Francu Močniku čestita in iskreno vošči tudi naš list, za katerega nosi odgovornost že od leta 1955.

Sovodnje

Desetletnica odseka prostovoljnih krvodajalcev sovodenjske občine. Proslava te desetletnice je bila v nedeljo 27. septembra. Z zbirnega prostora pred Kult. domom je povorka, v kateri so bili predstavniki sekcij s svojimi prapori, nadalje člani, gostje in prijatelji ob zvokih godbe na pihala iz Vileša krenila v domačo cerkev, kjer je dekan g. Marjan Komjanc opravil sv. mašo za umrle krvodajalce. V pridigi je povzdignil lik krvodajalca, ki postaja v današnji potrošniški družbi vedno bolj redek ter je za evangeljsko branje v slovensčini in italijanščini uporabil odlomek, ki govori: »Lačen sem bil in ste mi dali jesti... kar ste storili enemu izmed najmanjših, ste meni storili.«

Po polaganju vencev pred spomenikom padlih se je začel v občinski telovadnici kulturni program, ki sta ga povezovali Marinka Batič in Alenka Florenin. Program sta odprla harmonikarja Glasbene šole Ugo Tomsič in Walter Ferfolja, z enakimi instrumenti sta nastopili Erika Pelicon in Magda Tomsič.

Pozdravni govor je imel predsednik krajevne sekcije Branko Černic, ki je izrazil svojo zaskrbljenost ob upadanju darovanja krvi in povabil mlade k večjemu vključevanju v to človečansko organizacijo. Na njegove misli je navezal nekaj pozdravnih besed tudi sovodenjski podžupan Klemše. Obenem je dal priznanje članom sekcije, ki že deset let vztrajajo v tej človečanski akciji. Pozdravili so še predstavniki transfuzijskega centra iz Gorice dr. Cattapano, podpredsednik Rdečega križa iz Nove Gorice ter predstavnica zavoda Janka Premrla iz Vipave. V imenu tržiške in doberdobske sekcije je pozdravil J. Ferfolja.

Pregled 10-letnega delovanja sekcije je podala njena tajnica Marinka Batič, ki je povedala marsikaj zanimivega iz tega obdobja.

Deželni odbornik za šport dr. Mario Brancati je odprl 25. septembra novo telovadnico ob Katoliškem domu v Gorici s tem, da je prerezal tradicionalni trak. Ob njem na levi predsednik goriške pokrajine S. Cumpeta in dekan štandreske dekanije M. Komjanc. Celotni kulturni program je oba dneva zamislil in zrežiral Janez Povše (foto Altran)

»Svoj sedež v svojem gledališču«

Kot smo že poročali, so se v ponedeljek 28. septembra predstavniki Zveze slovenske katoliške prosvete srečali z nekaterimi člani Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta. Ti so seznanili prisotne s težavami in problemi, ki jih ima sedaj gledališče bodisi zaradi finančnega položaja v Trstu bodisi zaradi finančnega položaja. Povedali so, da je abonmajška kampanja že v teku po Tržaškem in na Goriškem.

Ravnatelj gledališča Miroslav Košuta je predstavil letošnji repertoar, ki se obeta zanimiv in pester. Poleg sedmih predstav z znanimi deli svetovne in domače dramatike je na programu še lepo število iger izven abonmaja in sicer mladinskih in takih za komorni oder. Te bodo gledališniki namenili predvsem šolam in raznim društvom na Tržaškem in Goriškem. Razen tega je napovedana letos še novost in sicer mogoča predstava na prostem Shakespeareov Sen kresne noči, ki naj bi jo odigrali na kakšnem slikovitem kraju v naravi na Tržaškem, Goriškem, v Benčiji in, če mogoče, tudi v Kanalski dolini.

Program je vsekakor bogat in bi moral zadovoljiti tudi še tako kritičnega gledalca. Da bo sezona dobro potekala, pa je nujno potrebna naša prisotnost, kajti gledališče lahko živi le, če so mu gledalci zvesti in mu pomagajo tudi v težavah. Zavedati se moramo, da je Slovensko stalno gledališče dobrina nas vseh in da vrši med nami važno vlogo. Čeprav ga že vrsto let pestijo finančne težave, ki tudi krčijo umetniški kader, gledališče vseeno živi in vrši svoje poslanstvo.

Gledalci se res včasih ne strinjamo z izbiro del ali z režiserjevo interpretacijo, vendar, če hočemo kritično presoditi igranje, si jo moramo vsekakor najprej ogledati. Tako nas bo lahko vsako delo obogatilo. Zato naj vsak izmed nas, predvsem mladina in študentje pohiti, da si čimprej preskrbi »svoj sedež v svojem gledališču«.

Iva

Posvetitev zvonov na Mirenskem Gradu

V nedeljo 11. oktobra ob 16. uri bo koprski škof Metod Pirih posvetil tri nove zvonove na Mirenskem Gradu. Obred bo opravljen med slovesno peto mašo. Sodelujeta združeni moški zbor Rupa-Peč-Miren in mešani zbor Miren. Po slovesnosti pritrkovanje pred cerkvijo. Ob 15. uri pa se ob vznožju griča začne rožnovenska procesija.

V nedeljo 18. oktobra ob 18. uri bo v cerkvi sv. Marije Magdalene v BAZOVICI

KONCERT

Nastopijo: na orglah Marko Ozbič in Andrej Pegan, z violino Majla Ozbič, čelo Ugo Di Fabio in solistska kontralt Marta Valetič.

Skedenj

V nedeljo 4. oktobra je bila v Domu Jakoba Ukmarja v Skednju predstavitev knjige Skedenjska krušarica - Servola: la portatrice di pane, ki jo je napisal tamkajšnji slovenski kaplan Dušan Jakomin. Po pozdravnem nagovoru Lojzeta Debelisa je v slovensčini predstavil knjigo prof. Tomaž Simčič, v italijanščini pa Dante Cannarella.

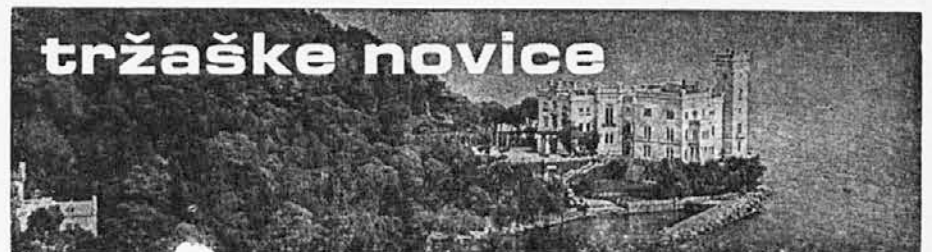
O tem novem etnografskem delu bomo v našem listu še poročali.

Srečanje političnih strank manjšin

V Desenzanu ob Gardskem jezero je bilo srečanje političnih strank manjšin, ki so se ga udeležili zastopniki Slovenske skupnosti, Union Valdotaïne, Furlanskega gibanja in Okcitankega avtonomističnega gibanja. SSK sta zastopala deželni tajnik Ivo Jevnikar in predsednik Marjan Terpin. Vsaka skupina je orisala položaj svoje skupnosti po parlamentarnih volitvah in sedanjo problematiko.

Delegacija SSK je opozorila tudi na nesprejemljivi predlog vlade, da letos črta iz finančnih dokumentov postavko, ki naj bi nudila finančno kritje za bodoči zakon o globalni zaščiti ter za ostale žgoče potrebe slovenske manjšine v Italiji. SSK odločno zahteva, da se osnutek finančnega zakona spremeni in se vanj vnesejo črtane vsote, predvsem pa da italijanske oblasti začnejo uresničevati svoje obveznosti. Da bi to dosegli, je tudi Union Valdotaïne obljubila posredovanje in pomoč svojega parlamentarnega zastopnika.

Potrjeno je bilo nadalje, da bodo parlamentarci manjšinskih strank podpisali in vložili v Rimu novi zakonski predlog SSK o globalni zaščiti.

Škofijski pastoralni dnevi

V nedeljo 27. oktobra so se zaključili škofijski pastoralni dnevi, na katerih so skušali ugotoviti, kako naj bo tržaška Cerkev »misijonarsko« usmerjena in kaj narediti, da bo kos temu poslanstvu. Pri zaključnem zborovanju je bila dvorana polna in čutili je bilo, kako so vsi udeleženci zavzeto sledili raznim poročilom in priporočilom.

V primeri z lanskimi podobnimi dnevi je bilo letos več dobrohotne odprtosti, manj brezplodnega oporekanja in več poudarjanja na notranji doraslosti ter globokega duhovnega življenja. Slišali smo tudi več izrazov naklonjenosti za sodelovanje in oporo Slovencev, čeprav so biti ti pri vsem delu slabo zastopani. Žal pa nismo mogli ugotoviti, kakšna sta bila napredek in rast v naši Cerkvi v času od lanskega zborovanja.

14 delovnih skupin je v treh dneh v odkritem razgovoru pretehtalo smernice, ki nam jih je dal koncil in ki jih posnemam v teh vrsticah: »Cerkev prejema poslanstvo, da oznanja in vpostavlja Kristusovo in božje kraljestvo med vsemi narodi. Tako je Cerkev na zemlji kal in začetek tega kraljestva. Potujoča Cerkev je po svoji naravi »misijonarska«, saj ima po načrtu Boga Očeta svoj izvor v poslanosti Sina in poslanosti Sv. Duha. Vsakoteri Kristusov učencec je dolžan, da po svojih močeh razširja vero.«

Prvi dan so zborovalci hvaležno sprejeli predavanje Franka Martona, ki je govoril o Cerkvi v službi človeka. Enako hvaležno so tudi sprejeli spodbudne in optimistične besede g. škofa Bellonija.

Upamo in pričakujemo, da bo vse to obrodilo dober sad. Vprašujemo se pa: zakaj je bilo tako malo naših ljudi pri tem zborovanju in ali ne bi lahko česa podobnega pripravili tudi mi Slovenci, ki potrebujemo spodbudne besede in optimistične gledanja in zavzetosti za bodočnost. - L. Šk.

Sole na Tržaškem

V otroške vrte se je letos vpisalo 148 otrok; lani jih je bilo v prvem letniku 145; vseh skupaj je v otroških vrtcih letos 471 otrok.

Na osnovnih šolah je pa letos število padlo: lani se je vpisalo v prvi razred 148 otrok, letos pa le 136. Na osnovnih šolah je letos 822 otrok, lani pa 922, torej kar sto manj!

Na srednjih šolah (Sv. Jakob, Sv. Ivan, Opčine, Prosek in Sv. Križ, Nabrežina in Dolina) je letos 757 dijakov, lani jih je bilo 780.

Na višjih srednjih šolah (Prešeren, Zois, Slomšek, Stefan) je letos 903 dijakov, lani jih je bilo 894.

»Oktoberfest« tudi v Trstu

Po vsem svetu poznani Oktobrski praznik (Oktoberfest) v Münchnu je letos dobil podobno prireditev tudi v Trstu. Dežela Bavarska je v spodnjih prostorih Pomorske postaje pripravila teden prireditev, ki bodo približale Bavarsko naši deželi.

Ozrednja točka je seveda točenje bavarskega piva ob klobasicah in sladkarijah. Igrala bo ves čas godba na pihala, jedlo se bo in pilo in plesalo, ne bo manjkalo folklornih in plesnih nastopov, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali tudi obrtniško razstavo, razstavo fotografij in bavarskih prirodnih lepot.

Naša dežela je na odprtje povabila samega predsednika bavarske Krščanske socialne zveze (CSU) Franza Josepha Straussa, ki je prispel v nedeljo 4. oktobra z letalom v Ronke, se potem udeležil kosila v Rivoltu na vlekmjetiji Pjera Pittara, popoldne pa prispel ob 17.15 v Trst, kjer so ga sprejeli predsednik deželne odbora Biasutti, predsednik deželne sveta Solimbergo in tržaški župan Staffieri. Na pomolu ga je pričakala velika množica ljudi, ki so ga navdušeno pozdravljali. Strauss je nato odprl praznik s tem, da je s ključevcem udaril na sod piva, ki so ga nato začeli točiti.

Strauss se je v Trstu zadržal tudi še v ponedeljek in imel z Biasuttijem razgovor o poglobitvi in še izboljšanju obstoječih trgovskih in prometnih zvez med obema deželama.

Bavarski politik je še isti dan odpotoval v Ljubljano, kjer se je s predsednikom vlade Dušanom Šinigojem, čigar gost je bil. Imel je vrsto pogovorov o go-

spodarskem sodelovanju med SR Slovenijo in Bavarsko, v torek pa je med drugimi obiskal tudi tovarno Iskre v Kranju.

SSK kritična do Kraške gorske skupnosti

Svetovalska skupina Slovenske skupnosti je v torek 29. septembra iz protesta zapustila zasedanje Kraške gorske skupnosti (KGS). Do te odločitve je prišlo zaradi nedoslednosti v zadržanih večini PCI-PSI, ki vodi to javno ustanovo, še zlasti kar zadeva delovanje skupščine, ki je osrednji organ KGS. Pred to sejo se je namreč skupščina zadnjikrat sestala v prvih dneh lanskega decembra.

Sedaj pa je prišlo do sklicanja skupščine z nadvse pomembnim dnevnim redom, ki predvideva poleg finančnega proračuna za leto 1987, torej osnovnega političnega dokumenta te ustanove, tudi vrsto drugih sklepov, ki zadevajo ekonomske posege KGS za prihodnje leto. Predlog, po katerem naj bi najprej te sklepe odobrili in nato razpravljali o sestavi novega odbora, je za SSK nesprejemljiv, saj bi bil morebitni novi odbor postavljen pred izvršeno dejstvo in bi moral samo izvajati program, pri sestavi katerega ni sodeloval.

Poleg tega pa so svetovalci SSK ugotovili, da se je v bistvu ponovil lanskoletni scenarij, ko je SSK sprejela predlog o odobritvi proračuna v dobri veri in v prepričanju, da bo obveljala dana beseda o pogajanjih za razširitev sedanje večine v roku nekaj mesecev, kar pa se ni zgodilo. Zato je na torkovi seji SSK predlagala, naj se najprej razpravlja o novem odboru in šele nato o proračunu in namembnosti raznih sredstev; v kolikor pa odbor ne namerava odstopiti, naj to jasno pove in SSK bo pač tudi v bodoče opravljala vlogo konstruktivne opozicije. Ker se odbor o teh vprašanjih ni hotel izjasniti in je vztrajal pri svojih stališčih, je svetovalska skupina SSK iz protesta zapustila sejo.

SSK ob tej priložnosti ponovno poudarja, da ni zahtevala odstopa odbora in tudi ni sili v večino; oboje je bilo javno ponujeno na skupščini KGS pred letom dni in SSK je izrazila pripravljenost, da se o tem pogovarja. Ta pripravljenost je na torkovi seji še obstajala in stališče SSK je bilo odraz dobre volje, da pride končno do razjasnitve stanja.

Večina PCI-PSI te dobre volje pa ni hotela upoštevati in je do potankosti obnovila postopek izpred leta dni, torej postopek bežnih obljub in medlih zagotovil brez kakršnega koli jamstva, da bi KGS lahko končna prešla iz dolgega obdobja negotovosti k stvarnemu delu v splošno korist kraškega prebivalstva.

Literarni natečaj »Mladike«

1. Revija Mladika razpisuje XVI. nagradni literarni natečaj za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi.

2. Rokopise je treba poslati v dveh čitljivo pretipkanih izvodih na naslov »Mladika«, ul. Donizetti 3, 34133 Trst, do 31. decembra 1987. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v spremnem pismu, opremljenim z istim geslom ali šifro.

3. Ocenjevalno komisijo sestavljajo: univ. prof. in kritik Martin Jevnikar, pisatelj Alojz Rebula, pesnik Albert Miklavc, prof. Ester Sferco in odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokončno.

4. Določene so sledeče nagrade:

za črtico ali novelo:	
prva nagrada	150.000 lir
druga nagrada	100.000 lir
tretja nagrada	50.000 lir
za ciklus pesmi:	
prva nagrada	100.000 lir
druga nagrada	50.000 lir
tretja nagrada	30.000 lir

5. Izid natečaja, ki je odprt vsem, ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku — Prešernovem dnevu — na javni prireditvi in po časopisu ter bo sporočen z osebnim pismom nagrajencem.

Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 1988. Objavljena bodo lahko tudi nenagrajena dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo.

★

Za cerkev na Kontovelu: Milena in Bruno Zahar, Boršt (58) v spomin na pok. Gastona Menuccija 50.000 lir.

Z GORIŠKEGA

Romanje na Sv. goro

To nedeljo 11. oktobra je romanje slovenskih župnij iz goriške nadškofije na Sv. goro s skupno mašo ob 15.30. Pridimo v čim večjem številu!

Spremembe v goriški kuriji

Nadškof A.V. Bommarco je preuredil goriško kurijo, tj. osrednje škofijske urade, z novimi imenovanji. Dosedanji škofijski kancler dr. Maffeo Zambonardi je po dolgih letih pustil to službo; na njegovo mesto je bil imenovan dr. Oskar Simčič, ki je pustil katehetsko mesto na gimnazijalniceju za novo službo škofijskega kanclerja. Pred njim so bili za kanclerja Slovenci pok. Franc Setničar in pa pok. dr. Rudi Klince. Msgr. Simčič je službo že nastopil. Oskar Simčič ostane še naprej škofov vikar za slovenske vernike.

Poleg kanclerja je g. nadškof odpoklical tudi generalnega vikarja. Dr. Luigi Ristits je pustil to odgovorno mesto; za sedaj g. nadškof ni imenoval novega. Msgr. Ristits je član goriškega kapitlja, dolga leta je vodil administrativni urad na škofiji, po smrti msgr. Petra Cocolina je vodil škofijo kot kapitularni vikar do imenovanja sedanjega nadškofa Bommarca.

Za voditelja pastoralnega urada je bil imenovan don Renzo Boscarol, za voditelja katehetskega urada ostane don Nevio Pin. Prav tako je bil potrjen za voditelja misijonskega urada don G. Baldas, dočim bo vodil gospodarski urad don Sergio Ambrosi, blagajno pa don Fulvio Demartini, semeniške zadeve pa bodo v rokah don Armanda Zorzina.

Škofov vikar za redovnike in redovnice ostane p. Silvano Trevisan OFM.

Za kateheta na gimnazijalniceju ter na zavodu Žiga Zois je prišel namesto O. Simčiča jezuit p. Marko Rupnik.

Podgora

Rožnovenska procesija. Zdi se, da si je Marija zagotovila lepo vreme vsako leto na rožnovensko nedeljo. Tudi letos je bilo tako. Po vseh župnijah, kjer imajo rožnovenske procesije, so se zaradi lepega vremena te mogle v polnosti razviti. Teh procesij je prav lepo število po furlanskih vaseh. Neki kanonik je zatrdil, da jih je okrog dvajset.

Med take župnije štejemo tudi podgorsko, kjer je vsako leto rožnovenska procesija s kipom Matere božje. Ker je edina taka procesija v slovenskih župnijah to stran državne meje, je tudi obisk kar lep. Prišli niso samo domačini, tako Slovenci kot Italijani, temveč tudi mnogi iz mesta in iz okoliških vasi. Procesija je bila zato zelo dolga. Med procesijo je igrala nabrežinska godba na pihala. Opazili smo, da ima novega mladega dirigenta. Peli pa so izmenoma slovenske in italijanske pesmi. Duhovnikov je bilo kar 14; procesijo je vodil salezijanec g. Alfred Jug.

Po procesiji je v cerkvi kratko, a jedrnat spregovoril v slovenskem in italijanskem g. Vojko Makuc, sosed iz pevmske župnije. Na koro je pel cerkveni slovenski zbor, ki je blagoslov zaključil z močno Marija skoz življenje, ki jo je pela tudi vsa cerkev.

Po cerkvenem delu je nabrežinska godba zaigrala še na trgu pred cerkvijo. Ves dan je bil na voljo bogat srečolov v župnijskih prostorih. Izkupiček je šel za misijone in za farne potrebe.

Sv. gora

Zadnje vesti. Na Sv. gori gradijo na samostanskem vrtu velik vodni zbiralnik (cisterno) za 10 kubičnih m. Zgrajen bo še pred zimo, tako bo prihodnje leto dovolj vode ne samo za samostanske potrebe, temveč tudi za romarje in higienske prostore.

Načrti za razširjenje in asfaltiranje ceste na Sv. goro so že pripravljeni in odobreni. Se to zimo bi morali začeti z zemeljskimi deli, prihodnje pomlad pa z asfaltiranjem. Tako vsaj računajo. Leta 1989 bo 450-letnica prikazovanj Matere božje na Sv. gori. Za to priložnost bodo razglasili »svetogorsko jubilejno leto«, ki bo trajalo od Velikega šmarna 1988 in celo leto 1989.

**IZSEL JE
»PASTIRČEK«
ŠT. 1
ZA LETO 1987/88**

Za kapelo sv. Leopolda pri Domju: Merj in Sergio Parenzan ob 35-letnici poroke 30.000; Marija Glavič, Trst v spomin pok. Renate Dekleva 50.000 lir.

Šport

Dejavnost Olympije

Za odbojkarje olympijce so pred durni nekatera prvenstva. Zato so se že začeli vaditi, pozno sicer, skušajo pa nadomestiti zamujeno s pogostejšimi treningi. Prvi bodo na vrsti mladinci »Under 18«; v soboto se bodo v Ronkah pomerili z ekipo Acli, nato pa bodo v ponedeljek igrali doma (zaenkrat še v štandreški telovadnici) proti moštvu Libertas S. Luigi iz Gorice.

Se bolj pozno so začeli s pripravo fantje ekipe C2. Sedaj pa delajo s polno paro pod vodstvom novega trenerja Vojka Jakopiča. Njihovo prvenstvo se bo začelo 31. oktobra. Toda že v soboto jih bomo videli in jim navijali v štandrežu v prvi tekmi turnirja »Pokal Furlanije-Juljske krajine«.

Pridno že delajo tudi deklice miniodbojkarice. Pripravlja jih vaditeljica Irena. Prihodnji teden pa bodo začeli z delom še dekleta Prve Divizije, fantje Prve Divizije, mladinci »Under 15« in dečki miniodbojkarji.

Trije odbojkarji Olympije so bili vključeni v reprezentanco Nižje srednje šole »I. Trinko«, ki je pretekli teden osvojila v Rimu drugo mesto na vsedržavnem prvenstvu Mladinskih iger.

Jubilejne cerkve v našem zamejstvu

V goriški nadškofiji so oklicane kot jubilejne cerkve v Marijinem letu goriška stolnica, Barbana, oglejska bazilika. V koprski škofiji pa se je pridružila še cerkev Žalostne Matere božje na Mirenskem Gradu.

V vseh teh cerkvah je mogoče dobiti popolni odpustek, če prejmemo sv. zakramente, zmolimo vero in molimo še po namenu sv. očeta.

DAROVI

Za Katol. glas: N. N., Steverjan 18.000 lir.

V zahvalo Materi božji: Marija Bizjak za Sv. goro 60.000 in za Katoliški glas 10.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: B. 100.000, N. N., Gorica 10.000 lir.

Za CPZ Sv. Jernej - Opčine: druž. Škerlavaj v spomin na mamo Marijo 20.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Justina Vatta 25.000 lir.

Ob prvi obletnici smrti drage mame Marije Škerlj vd. Godina: Pavla in Maksi za popravilo stare cerkvice pri Sv. Ivanu 50.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Silva Sosič 10.000; Erminija Kalc-Daneu v spomin na Viktorijo Sosič 20.000; N. N. 20.000; druž. Škerlavaj v spomin na mamo Marijo ob prvi obletnici smrti 50.000; Renata Pečar 40.000; Ivanka Pegan za svečnika in križ na oltarju sv. Cirila 10.000; Irma Škarbar-Kraus 100.000; Justina Vatta 25.000; Angela Trento v spomin na Viktorijo Sosič 10.000; Antek Terčon in sorodniki v spomin na mamo Anico 100.000; N. N. za nove lestence 300.000; Anica Daneu 9.500; Ivanka Malalan namesto cvetja na grob Antona Sosiča 10.000; Pepka Škerlavaj v isti namen 10.000; Ivanka Pegan v spomin na starše 20.000 lir.

Za obnovitev cerkve na Ferlugli: Bruno Cavicchioli v spomin na teto Zofko 20.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Dora Giovannini v spomin Stelia 50.000 lir.

Za popravilo cerkve v Ricmanjih: druž. Kuret, Ricmanje v spomin, pok. moža in očeta Milana 100.000; Bernard in Marija Kuret v spomin pok. brata Milana 50.000; Marta Komar, Ricmanje v spomin pok. moža Donata 30.000 lir.

Za obnovo fresk v cerkvi v Bazovici: Milena Leban, Avstralija 8.000; A. K. 10.000; Šajnsnikovi v spomin očeta Vincenca 10.000; Ana Križmančič 15.000; Pepka Izakova v spomin moža Antona 10.000; Zimmermann 4.000; Zeljka Križmančič 5.000; Marija Bernetič v spomin mame Angele 50.000; Marica Mlakar, Slovenija 75.000; Sonja Požar in sinova v spomin moža-očeta Stanka 200.000; Nino in Zorka Toževa ob srebrni poroki 30.000; Rudi Žagar ob blagoslovitvi novega doma 25.000; Silvana Križmančič namesto cvetja na grob Antonije Kenda 40.000; v isti namen Vilma Leprini 50.000; Zofka Kapun namesto cvetja na grob Teota Križmančiča 10.000; Milan Kalc pred poroko 50.000; Marija Petračeva v spomin Angele Bernetič 20.000 lir.

Za obnovo župnijske dvorane v Bazovici: Anica in Marica Bogatec 30.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Za cerkev na Pesku: Justina Umek 50.000; Nino in Zorka Toževa ob srebrni poroki 20.000; Kristina Rapotec 90.000; druž. Cač, Draga 30.000 lir.

Za Sv. goro: N. N., Mačkolje 10.000 lir.

Za semenišče v Vipavi: N. N., Mačkolje 10.000 lir.

Za misljon p. V. Kosa SJ: Tončka Sosič 20.000; N. N., Opčine 10.000; Paola Pinesich-Zecchini ob krstu 100.000; Ada Škarbar ob krstu male Pavle 15.000; Danila Vidau 20.000; Pepka Škerlavaj namesto cvetja na grob Antona Sosiča 10.000 lir.

Za svečnika v Rimu: Tončka Gorkič v spomin na Marijo Dolenc 25.000; N. N. 30.000 lir.

Bilo srečno!

Skavtska družina iz Doberdoba iz srca čestita novoporočencema

KATJI in ALBANOTU

in jima želi vso srečo na skupni življenjski poti. Obenem se priporoča za mlad skavtski naraščaj.

OBVESTILA

KD Skala, Gabrje vabi na gostovanje Slovenskega okteta, ki bo nastopil v soboto 10. okt. ob 20. uri v občinski telovadnici v Sovodnjah.

ACM - Gorica vabi k maši za edinost, ki bo v ponedeljek 12. okt. ob 16. uri v Zavodu sv. Družine.

V Društvu slov. izobražencev v Trstu, ul. Donizetti 3, bodo v ponedeljek 12. oktobra govorili Tomaž Simčič, Marijan Kravos in Marijan Pertot. Poročali bodo o letošnjem obisku pri argentinskih Slovincih, o vtisih in vzpostavljenih stikih. Začetek ob 20.30.

Otvoritvena predstava sezone 1987/1988 SSG iz Trsta bo v tamkajšnjem Kult. domu, ul. Petronio 4 v petek 16. oktobra ob 20.30 za red A. Na sporedu je komedija B. Nušiča »Sumljiva oseba«. Ponovitev bodo v soboto 17. okt. ob 20.30 red B in v nedeljo 18. okt. ob 16. uri red C.

Spored od 11. do 17. oktobra 1987

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.15 Mladinski oder: »Dežela vetrnic«. 10.40 Praznična matineja. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 14.10 Nediški zvon. 15.00 17. festival Števerjan 87. Igrajo ansambel »Kogras« iz Spodnje Kungote, ansambel »Jožeta Škoberneteta« iz Brestanice ter ansambel »Novi odmevi« iz Cernomlja. 16.00 Sport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Zgodbe Lipeta Kosca. 9.00 V znamenju Rdečega križa. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Potovanje proti zrelosti. 12.00 Ko mladost ni le norost. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroški kotiček: Presodi - razsodi! 15.00 Fran Saleški Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. Bralni roman. 11. nadaljevanje. 15.15 Pogledjmo v mladostnikov svet! 15.40 Mi mladi: kje smo, kaj delamo, kako doživljamo. 16.00 Iz oddaj Tarasa Kermaunerja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Zdravilne rastline in sadni sokovi. 12.00 Naša dobra stara kuhinja. 12.30 Kulturno-politiški v kuhinji. 14.10 Govorimo o glasbi! 15.00 Fran Saleški Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 15.30 Kuharska potovnica. 16.00 Gastronomska kultura skozi tisočletja. 16.30 Naša dobra stara kuhinja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.00 Alvirio Negro: »Joanes, Veseloigra«.

Sreda: 8.10 Oddaja iz Kanalske doline. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Zdravnik in pacient. 12.00 Zrealce, zrealce, povej! 13.20 Naši zbori: moški zbor Mirko Filej iz Gorice. 14.10 Od Milj do Devina. 15.00 Fran Saleški Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 15.30 V svetu knjige. 16.00

Zrealce, zrealce, povej! 16.40 Ko zvezde zablešči. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Pianist Andrea Rucl. 18.00 Tržaška pisma Vuka Karadžića.

Cetrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 9.00 V znamenju Rdečega križa. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Svet, v katerem živimo (1. del). 12.00 Duško Jelinčič: Odhajanja. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Na goriškem valu. 15.00 Fran Saleški Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 15.10 Svet, v katerem živimo (2. del). 16.00 Iz oddaj Tarasa Kermaunerja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Zbor »Vox Julia« iz Ronk. 18.00 Prva svetovna vojna in begunci s soške fronte.

Petek: 8.10 Na goriškem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Se enkrat film. 12.30 Pogovori z ustvarjalci. 13.20 Cecilijanka 1986: mešani zbor Franc Borgia Sedej iz Steverjana, mešani zbor Rupa-Peč in dekliški zbor slovenskega učiteljskega Simona Gregorčič v Gorici. 14.10 Otroški kotiček: Po svetu z raketo. 15.00 Fran Saleški Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 15.10 V filmskem svetu. 16.00 Razmišljanja ob slovenskih ljudskih pravljicah. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Sobotni zbornik: človek in okolje. 14.10 Glas iz Rije. 15.00 Drugi program. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Irena Pahor - viola da gamba. 18.00 Janez Povše: »Družina Bogatajčič«. Humoristična nadaljevanka.

Družinska sreča

Danielo in Maksa je razveselil prihod malega Simona. Društvo »Hraste« iz Doberdoba jima čestita in želi malemu Simonu veliko sreče in uspeha polno življenje.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

ZANESLJIVOST PRIJATELJSKE BANKE

V življenju se zgodi, da v določenem trenutku finančna pomoč lahko reši velike ali male probleme. Mi to vemo, ker kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice so nastale

pred več kot sto leti na pobudo preprostih ljudi, ki jim je bila družina prva in najvažnejša skrb. Zaradi tega pri nas nudimo osebna posojila za poročne stroške, za opremo stanovanja ali za nakup novega avtomobila. Pomagamo z ugodnimi posojili in finančnimi pripevkami pri nakupu, gradnji ali obnovi hiše. Naše

hranilnice in posojilnice omogočajo plačilo raznih storitev (SIP, ENEL, plin), davkov, najemnin itd.; izplačilo plač in pokojnin. Dajejo strokovne nasvete kako najkoristneje naložiti vaše prihranke. Pri nas boste naleteli na pristnost, učinkovitost, enostavno in hitro poslovanje,

na popolno pripravljenost rešiti vaše velike in male probleme. V kmečki in obrtni hranilnici in posojilnici ste v moderni banki in med prijatelji.

**KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE IN
POSJILNICE**

v Furlaniji-Juljski krajini

Tvoja domača banka